

Darba atļauju izsniegšanas sistēma Latvijā

Ko vērtējam revīzijā?

Vai valstī īsteno darba tirgus vajadzībās balstītu pieeju ārvalstu darbaspēka piesaistei, un vai darba atļaujas iegūšanas process ir savlaicīgs, prognozējams un administratīvi samērīgs?

Kāpēc veicām revīziju?

Iedzīvotāju skaits
darbspējas
vecumā samazinās,
līdz 2040. gadam

↓ par **9,4 %**

Bezdarbs
samazinās

Ierobežotas
iespējas būtiski
paliecināt vietējā
darbspēka
līdzdalību

Lai sasniegtu
ekonomikas mērķus,
vajadzēs atbilstošu
darbspēku situācijās,
kad Latvijā darbaspēks
nav pieejams

97 344
trešo valstu pilsoņi ar
tiesībām uz nodarbinātību
(01.01.2026.)

82 167 84 %
uzturas Latvijā uz
cita pamata

15 177 16 %
uzturas Latvijā uz
nodarbinātības
pamata; ir saņēmuši
darba atļaujas

73 %

no visām darba atļaujām
izsniedza 5 valstu
pilsoņiem (01.01.2026.)

40 %

darba atļauju
izsniedza kravas/
vilcējautomobiļu
vadītājiem
(01.01.2026.)

TOP 5 valstis (2025. gads)

Uzbekistāna 7265
Indija 3034
Baltkrievija 2845
Tadžikistāna 2356
Ukraina 1939

TOP 5 profesijas (2025. gads)

Kravas automobiļa
vadītājs 8218
Palīgstrādnieks 2596
Būvstrādnieks 1719
Vilcējautomobiļu vadītājs 1443
Ceha strādnieks 726

Nav skaidras stratēģijas ārvalstu darbaspēka piesaistei

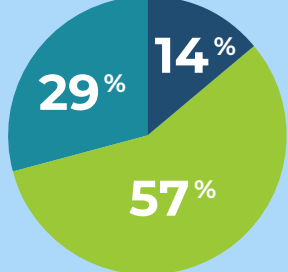
Nav noteikts, kurās nozarēs un profesijās, cik daudz un
no kurām valstīm piesaistīt ārvalstu darbaspēku

Politikas dokumenti uzsver
augstas kvalifikācijas darbaspēku

Kvalifikācija
realitātē:

■ augsta
■ vidēja
■ zema

Izsniegtas darba atļaujas
01.01.2024. – 30.06.2025.

Nav ieviesti mehānismi mērķētai darbaspēka
piesaistei no konkrētām valstīm

Piemēram, divpusēji darbaspēka migrācijas līgumi,
mērķvalstu programmas vai vienkāršotas
procedūras noteiktu valstu pilsoņiem

Darba atļaujas neiegūst savlaicīgi un prognozējami

~ 3 mēneši
darba vīzas iegūšanai

~ 6 mēneši
darba uzturēšanās
atļaujas iegūšanai

Plānotā darba uzturēšanās atļaujas termiņa saīsināšana
no 5 līdz 1 gadam nemazinās administratīvo slogu,
turklāt nav pārliecības, ka tā samazinās migrācijas riskus

Normatīvajos aktos
noteiktie termiņi nav
garāki kā citās
analizētajās ES valstīs,

bet faktiskais process ir
ilgāks starpposmu dēļ

Viena un tā pati
informācija atkārtoti
jāsniedz dažādām
iestādēm, jo nav
pilnīgas datu
apmaiņas

Procesu ietekmē
vēstniecību
kapacitāte, pieraksta
pieejamība un
dokumentu aprīte

Regulējums apgrūtina ārvalstu darbaspēka piesaisti

NVA atzinums

NVA atzinums
pagarina
procesu par ~
2 nedēļām

Ar vietējo
darbspēku
aizpilda tikai
2,8 %
vakanču, kurām
pieprasīts
NVA atzinums

NVA – Nodarbinātības
valsts aģentūra

Sezonas darbs

6 mēnešu
termiņš neatbilst
sezonas garumam
lauksaimniecībā un
kūdras ieguve

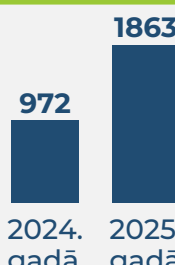
Sezonas laukstrādnieku nodokļa
3000 €
sliekšnis nav pārskatīts
kopš 2014. gada

Nav sistēmas, kas
veicinātu jau pārbaudītu
sezonas darbinieku
atkārtotu nodarbināšanu

Norīkotie darbinieki

Nozares vidējās
algas prasība var
veicināt trešo
valstu pilsoņu
norīkošanu no
citām ES valstīm

Īstermiņa norīkojumu gadījumā
Latvijas budžets var negūt
darbspēka nodokļu
ieņēmumus: revidentu aplēse –
2025. gadā potenciāli negūti

5 milj. €

Nepietiekama kontrole ļauj darba atļaujas izmantot neatbilstoši mērķim

Nodarbinātības pamatu var
izmantot kā vienkāršāku ceļu
uzturēšanās tiesību iegūšanai

12 no 60

pārbaudītajās lietās ārzemnieks caur sev
vai saistītai personai piederošu uzņēmumu
uzaicināja sevi vai ģimenes locekli kā
darbinieku

Ģimenes var apvienot **uzreiz**,
neizvērtējot nodarbinātības
ilgtermiņa stabilitāti

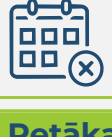

ES regulējums pieļauj noteikt
nogaidīšanas termiņu līdz
2 gadiem

Nepietiekama kontrole pār faktisko nodarbinātību pie uzaicinātāja

18 % pēc atļaujas saņemšanas
neuzsāka darbu

61 % mēnesi pēc darba attiecību
izbeigšanas darba atļauju neanulēja

Retāka darbinieku intervēšana pēc Migrācijas portāla ieviešanas var vājināt patiesā mērķa izvērtēšanu

48 % darba vīzu
un
44 % darba uzturēšanās atļauju
atteikumu balstīti intervijās iegūtajā informācija

Kas mainīsies, ieviešot Valsts kontroles ieteikumus?

Iekšlietu ministrijai,
Ārlietu ministrijai un
Ekonomikas ministrijai
sniegti

6 ieteikumi

Tos ieviešot
līdz 2030. gadam:

Ārvalstu darbaspēka piesaisti sasaistīs
ar darba tirgus prognozēm un faktisko
pieprasījumu

Pēc ārvalstu darbaspēka piesaistes
stratēģijas apstiprināšanas vēstniecībās
nodrošinās nepieciešamo kapacitāti

Darba atļauju izsniegšanas procedūras un
informācijas aprīte starp iestādēm kļūs
vienkāršāka

Darba uzturēšanās atļaujas termiņš
būs samērīgāks

Samazināsies nepamatoti birokrātiski
šķēršļi darbaspēka piesaistei

Piešķirto darba atļauju izmantošanu
atbilstoši mērķim uzraudzīs efektīvāk

KONTROL
SPĒKS

ATBILDĪGUMS

SADARBĪBA

ATTĪSTĪBA